

IZHAJA VSAK DAN

Če se redeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pestoju, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Doraberju itd. Zastarele števe, po 5 nvč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smernice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka dodatna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in tožilno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 3-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 20. Poštno-hranilnični račun števe 841-652. TELEFON št. 11-57.

Zadnja intervencija velesil na Cetinju.

Okupacija Albanije od strani Avstrije in Italije.

Zadnja intervencija velesil na Cetinju.

DUNAJ 2. (Izv.) Zastopniki velesil so danes podali na Cetinju črnogorski vladi enako se glasečo izjavo, v kateri pozivljajo Črnogoro, da najkasneje do ponedeljka odpokliče svoje čete iz Skadra in preda mesto velesilam, sicer prepuste velesile Črnogoro njeni usodi.

Nota je pisana v jako ostrem tonu.

Pred okupacijo Albanije.

DUNAJ 2. (Izv.) Današnji skupni ministrski svet je, kakor poudarja uradni komunikacije, odobril ekspozicijo Berchtolda.

Po naših informacijah iz najzanesljivejših virov je postala nova avstrijsko-italijanska pogodba glede Albanije z današnjim dnevom perfektna, ker je ministrski svet odobril vse podrobnosti te pogodbe.

A ne samo to, ministrski svet se je tudi pečal z možnostjo, da pride v najkrajšem času do izvršitve pogodbe, to je, do okupacije Albanije.

Avstrija in Italija sta si razdelili interesne sere v Albaniji tako, da pripade severni del od reke Skumbi pod avstrijsko interesno sfero, južni pa pod italijansko.

Ministrski svet je danes razpravljal o političnih, vojaških, in finančnih vprašanjih, ki stoje v neposredni zvezi z okupacijo albanskega ozemlja. Zavrjuje se, da se izvrši ta okupacija že v najkrajšem času.

Kar se tiče skadrskih krize, je Avstrija sedaj definitivno akceptirala italijansko stališče, da se ima vojaška akcija gibanje le na albanskem ozemlju in sme Avstrija le v najkrajšem slučaju zasesti tudi pristanišči Bar in Ulcinj.

Avstrija in Italija sta si torej razdelili Albanijo že prej, predno je ta ustanovljena. Obe državi sta najbolj navdušeno zagovarjali princip „Balkan balkanskim narodom“ in sedaj hočeta ta princip najprej uničiti. Pričakovati je novih velikih zapletljivih in skadrskih vprašanje stopi sedaj nenadoma v drugo vrsto, v prvo vrsto pa albansko vprašanje.

Gotovo je namreč, da bodo ostale velesile energično protestirale proti temu, da bi se na tak način uvajal mir in red v albanskih gorah.

V ponedeljek pade odločitev.

DUNAJ 2. (Izv.) Položaj se danes uradno označuje kot nespremenjen. Za Avstrijo je nastopil odločilni trenotek. Odklanjajoči odgovor Črnogore in proklamacija avtonomne Albanije pod turškim protektoratom, ki jo je izdal Essad paša, sta dva nova pojstrujoča momenta.

Današnji skupni ministrski svet je odobril poročilo grofa Berchtolda o zunanji po-

litiki in odobril tudi nadaljne korake, katere namerava ukreniti Avstrija.

Tako se glas uradno zatrdilo o situaciji tekem današnjega dne.

Konstatirani je treba, da se za danes napovedana seja kronskega sveta ni vršila, pač pa seja skupnega ministrskega sveta, ki se je deloma pečal tudi z vspehi današnje seje veleposlaniške reunije.

Naknadno se namreč poroča, da večrajšnja seja veleposlaniške reunije ni končala brez uspeha. Tripleententa je sicer avstrijske predloge glede takojšnje izvedbe nasilne intervencije proti Črnogori odklonila, a obenem je predložila posredovalne predloge, o katerih bodo poslanci sedaj informirali svoje vlade. Seja reunije je bila preložena na ponedeljek z izrecnim privoljenjem avstrijskega veleposlanika.

Posredovalni predlog Anglije, ki je bil stavljen z izrecnim odobrenjem Rusije, temelji na naziranju, da je za enkrat vsaka takojšnja nasilna akcija preuranjena, ker je navzlic večrajšnemu odporu Črnogore še vedno upati, da pride do mirne rešitve krize. Zato Anglija predlaga, naj se uvede nova pogajanja in ponudijo Črnogori teritorialne in finančne kompenzacije, ki pa bi imele značaj nagrade za brezpogojno predajo Skadra.

V slučaju, če se Črnogora tudi do ponedeljka ne uda, potem privoli tripleententa v nasilno akcijo, ki bo all skupna all pa avstrijsko-samostojna z molčljivim odobravanjem vseh velesil.

Seveda bi ta nasilna akcija ne bila naperjena direktno proti Črnogori, ampak bi imela le namen, izprazniti Skader.

Tripleententa se z vso vnemo trudil pregovoriti Črnogoro, da je sedaj že skrajni čas, da se uda, a tudi na Dunaju se domneva, da bi bila Avstrija konečno vendarle pripravljena razpravljati o kompenzacijah Črnogori, zlasti, če pride do ponedeljka drugega odgovora Črnogore kot je bil večrajšnji.

Proklamacija avtonomije Albanije pod turškim protektoratom.

ATENE 2. (Kor.) „Agence d'Athenes“ poroča:

Essad paša je v Tirant nastavljal svojo vlado in proklamiral avtonomijo Albanije pod turškim protektoratom. Razobesil je turško in ne albanske zastave.

Grškemu metropolitu v Draču je poslal Essad paša pismo, v katerem izjavlja, da priznava albanska vlada metropolit kot oblast pravoslavne cerkve, katero bo vedno varovala. Essad paša dalje izjavlja, da nima albanska vlada nobenih sovražnih namenov proti Grški, ker priznava mejno črto, severno od Kimare.

LONDON 2. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Krf: Danes odpotujejo avstrijski, italijanski in francoski konzul v Draču, v Tirano, da se snidejo z Essad pašo. Essad paša je odpotval več oficirjev v Drač, ki so pozvali Srbe, naj izročijo mesto. Srbi so odgovorili, da lahko zasede mesto takoj, kakor hitro ga zapuste vsi Srbi.

„No, kaj spiš?“ ga je podražil stric in je izvlekel iz hlačnega žepa lepo okovano čedro. „Ha, kaj te je zdelala kosa? Kaj?“ Mavric se je zasmeljal in je pokazal svoje ožuljene prste. „Kako bi me ne?“ je odvrnil. „Človek ni vajen, ni vajen. Kaj hočete?... Še celo Šimnov Tomaž bi se mi smejal, če bi me videl sedaj, in iz srca bi mi privoščil. Jezen je menda name. Včeraj se je kar zadiral vame in je pihal kot maček. Zlato rudo je menda kopal pod Mojstrovko.“

„A, Tomaž?“ je dejal Sednik, pa je puhnil zadovoljno dim iz ust. „Seveda, Tomaž vedno koplje zlato rudo. Ničhe mu ne izbiže tega iz glave. Pravi, da so mu Sojenice sodile tako, da najde zlato rudo... Beštja, pa je kopal že povsod, pa je le še ni našel... Saj pravim — najmanj tri kolieska mu manjka v glavi. Zanikrn pa je tako, da smrdi za njim. Ima obleko doma — še o Veliki noči mu jo je napravil krojač. Pa mislite, da jo obleče? Ne, raje hodi razcapan okrog. Dela se pa sploh ne dotakne... Nor je, popolnoma nor. Človeku se nazadnje smili tako revše.“

Kosec, ki je ležal poleg Sednika, se je dvignil napol in se je zasmeljal. Kocjanov Janez je bil, ki je izpregovoril tako-le: „E,

Vsa južna Albanija v oblasti Džavid paše.

DUNAJ 2. (Izv.) Iz Valone se poroča: Vsa južna Albanija, do reke Skumbi z Valono vred, je z rokah Džavid paše. Džavid paša je sicer dobil iz Carigrada ukaz, naj se odpelje s svojo armado v Malo Azijo, a zd se, da noče o tem ničesar slišati.

Veleposlaniška reunija.

LONDON 2. (Izv.) Rezultat večrajšnje veleposlaniške konference je sledeči: Veleposlante stoji na stališču, da interesi Italije in Avstrije nikakor niso v nevarnosti, če ostane Skader še nadalje v črnogorskih rokah.

Velesile trozveze so nasprotno mnenja, da je mogoče zboljšati mednarodni položaj le s takojšnjim energičnim nastopom proti Črnogori.

LONDON 2. (Izv.) Po večrajšnji seji veleposlaniške reunije se je oficijalno naznanilo, da se vdeležni ponedeljkove seje tudi avstrijski veleposlanik, iz česar se sklepa, da je še vedno mogoča mirna rešitev skadrskih krize. O poteku večrajšnje konference se poroča, da je bil od zelo ugledne strani stavljen važen predlog, ki pride v ponedeljek zopet na razpravo.

Italija svetuje skupno s tripleentento Avstriji, naj se ne prenašila. V zadnjem času so se vršili med Rimom in Petrogradom važni brzogovorni pogovori. Tukašnji merodajni krogi so prepričani, da pred ponedeljkom Avstrija ne nastopi z vojaško intervencijo.

DUNAJ 2. (Izv.) Z ozirom na vesti, da je sklenila večrajšnja reunija poslati Črnogori 48urni ultimatum, izjavlja dunajski zunanji urad, da te vesti ne odgovarjajo dejstvu. Pač pa se oficijalno naglašja, da Avstrija ni pripravljena privoliti v nobene kompenzacije Črnogori.

PARIZ 2. (Izv.) Tukašnji politični krogi so trdno prepričani, da pride v ponedeljek do mirne poravnave. Poročila s Cetinja zatrdjujejo, da pritiska sedaj tudi Srbija na Črnogoro, naj odneha in izroči Skader Albaniji.

General Martinović — poveljnik Skadra.

BAR 2. (Izv.) General Martinović je imenovan poveljnikom Skadra.

DUNAJ 2. (Izv.) Semkaj je došlo preko Kotora poročilo, da je prestolonaslednik Danilo v imenu svojega očeta proklamiral Skader za glavno mesto Črnogore. Vest se še ne potrjuje.

Srbi svare Črnogoro.

BELGRAD 2. (Izv.) Srbska javnost stoji na stališču, da je padeč Skadra vstvari fait accompli, katerega morajo akceptirati tudi velesile. Kljub stališču javnosti je vlada čisto drugega naziranja. Srbija je dosedaj vedno vpoštevala želje velesil in hoče to storiti tudi v bodoče. Zato nikakor ne more podpirati Črnogore, če se upira zahtevam velesil. Pač pa bi smatrala Srbija za svojo zavezniško dolžnost, da se bojuje skupno s Črnogoro proti Avstriji, če bi Avstrija pri-

kaj nor! Kdo ne ve tega? Poglejte Metko tam! Tako vam pravim, da je Tomaž do ušes zaljubljen vanjo... Hehe, ta stara, neumna šleva, pa škili za Metko. Kaj ni že samo radi tega nor? Vprašam vas, ljudje božji.“

Mavric se je udaril po čelu. „A sedaj mi je jasno,“ je dejal in se je smejal obenem. „Glejte, glejte! Ko sem šel od Tomaža, ki je menda kopal zlato rudo pod Mojstrovko, je še zavpil za mano ves razjarjen, da naj pustim ogavno Metko v miru. A, zato, zato! Kaj je res zaljubljen vanjo?“

„I, pa kako še!“ je odvrnil Kocjanov Janez in je pljunil čik iz ust. „Kar oči obrača in se gladi po prsih, če jo le zagleda. Pa vsak večer sedi pred Kresnikovo kočjo. Menda ne straži kur — ali kati?“

Kocjanov Janez se je obrisal z rokavom okrog ust; potem pa je zgrabil čutarčico, ki je bila do srede še polna. Napravil je globok požirek in je cmaknil z jezikom. „Človeka utruji, in ni slab en požirek takega žganja, da se pride spet k močem,“ je zagodrnjal, mašeč si v usta novega tobaka.

Tedaj pa se je prikazal na senožet jarem močnih volov, upreženih v dolg voz. Peter je stopal pred njimi in jih je vlekel za

čela z vojaško intervencijo brez evropskega mandata.

Mirovno vprašanje.

PARIZ 2. (Izv.) Tukašnji diplomatski krogi sodijo, da bo balkanska zveza sicer sprejela predloge velesil in imenovala mirovne delegate, a obenem bo zahtevala, naj se pri mirovnih pogajanjih razpravlja tudi o vprašanjih, katera so velesile izključile, to je o Albaniji, Egejskih otokih in vojni odškodnini.

Bolgarsko-romunski konflikt.

BUKAREŠT 2. (Kor.) Za danes se pričakuje podpis protokola o bolgarsko-romunskem konfliktu, katerega je sklenila veleposlaniška reunija v Petrogradu.

Srbski bojkot.

BELGRAD 2. (Izv.) Belgrajski trgovci so že pričeli z bojkotiranjem avstrijskega blaga. Trgovinska zbornica v Belgradu je prejela iz vseh krajev Srbije priznanje za uvedbo te akcije.

Skupni ministrski svet.

DUNAJ 2. (Kor.) Danes dopoldne se je vršila pod predsedništvom zunanjega ministra grofa Berchtolda seja ministrskega sveta, kateri so prisostvovali vsi skupni ministri obo ministrska predsednika in vsi finančni ministri.

DUNAJ 2. (Kor.) Današnje seje ministrskega sveta so se vdeležili: Grof Stürgkh, grof Berchtold, vitez Zaleski, pl. Lukacs, pl. Telecky, vit. Bilinski in Kroatini. Zapisnik je vodil dvorni in ministerjalni svetnik vitez Günther. Po razpravljanju o raznih tekočih zadevah, je podal grof Berchtold obširno poročilo o sedanjem stanju mednarodnega političnega položaja. O ekspoziciji se je razvila živahna debata, katere so se vdeležili vsi ministri in le bilo konstatirano popolno soglasje glede določite nadaljnega postopanja v zunanji politiki.

Takoj po seji ministrskega sveta je odšel grof Berchtold v Schönbrunn, kjer je bil sprejet od cesarja v posebni avdienci. Popoldne je bil šef generalnega štaba, pl. Hötendorf sprejet v avdienci od prestolonaslednika.

† Josip Unger.

DUNAJ 2. (Izv.) Danes je umrl tu v 85. letu svoje starosti dr. Josip Unger, predsednik državnega sodišča, bivši minister in jurist svetovnega slovesa.

Dr. Unger se je rodil dne 2. julija 1828 na Dunaju. L. 1853. je postal na dunajskem vseučilišču privatni docent, l. 1857. redni profesor.

V knjigi „K rešitvi ogrskega vprašanja“ (1861) je zagovarjal dualistični državni ustroj. Bil je več let deželni in državni poslanec in poklican l. 1869 v gosposko zbornico, kjer je bil voditelj liberalne stranke. V kabinetu Auersperga je bil minister brez portfelja, a po padcu Auersperga l. 1879 se je umaknil tudi on in postal l. 1881 predsednik državnega sodišča.

Spisal je celo vrsto juridičnih del. Omenimo naj samo par najvažnejših: „Sistem avstrijskega splošnega zasebnega prava“, „Avstrijsko dedno pravo“, „Zapuščinska razprava v Avstriji“, „Pogodbe na korist tretjih“, „K reformi dunajskega vseučilišča“ in skupno z Glaserjem knjigo „Zbirka civilno-pravnih odločb najvišjega sodišča na Dunaju“. Eno izmed njegovih zadnjih del je „Načrt novega kazenskega zakonika“.

komat. Tja gori jih je peljal, kjer so nagrabile grabljevke v visoke kupe suho seno.

„Alo, fantje!“ je rekel tedaj Sednik in se je dvignil. Naložimo še to seno na voz, da ga spravimo domov še pred nočjo. In potem počinem, hvala Bogu.“

Kosci so vstali, pa so odšli k vozu. Tudi Mavric je vstal. Toda ni šel za kosci, ampak je skočil preko plotu. Sel je proti gozdu, ki je temnel onkraj senožeti. Na parobu se je ustavil in se je ozrl še enkrat dol na senožet. In tedaj je videl prav natančno Metko. Na grablje se je bila naslonila, pa je gledala naravnost nanj. Mavrica je zapeklo to. Naglo se je obrnil in je odšel v temni, hladni gozd. Tišina je vladala tam pod zelenimi vejami. Le tuintam je začvrčal samotni pič, a je utihnil hipoma, ko je zaslišal težke korake. Lepo se je vila mehka steza med grmovjem, pod visokimi smrekami in vitkimi mecesli. Mavric pa je šel zamišljen dalje. Nič več se mu niso smejale oči, ampak so gledale nekam v daljavo, kakor bi iskale steze, ki pelje daleč, daleč, kjer ni hrepenenja in kopnenja... Do večera je hodil po gozdu in se je vrnil šele tedaj, ko je zapel večerni zvon.

(Dalje.)

PODLISTEK.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

Mavric je začutil v duši neko silno hrepenenje. Bilo je podobno onemu hrepenenju, ki ga je navdalo včeraj tam gori na belih gorah. Mehko mu je postalo v srcu, in sam ni vedel, kaj pomeni vse to. „Kaj se godi z mano?“ je pomislil. „Mlad sem in poln moči, pa postajam sentimental. Čudno — nikoli nisem čutil v duši tega... Kaj pomeni to? Ali sem bolan — ali kali?“

Zaman se je povpraševal; ni si vedel odgovora. Še vedno je gledal na ono meglico, ki je rdela na snežnikovem temenu, in v duši mu je postajalo vedno bolj tesno. Meglica pa je vztrpetala hipoma. Dvignila se je preko bele glave in je izglinila kar naenkrat onkraj gore. Zasvetil se je beli vrh in je gledal spet ponosno v globoko dolino. A takrat se je okrenil tudi on. Kajti prišli so kosci, ker so bili medtem že pokosili do konca široko senožet. Vsedli so se kraj Mavrica in so si brisali znojne obraze.

Pokojnik je bil, kakor smo že omenili, jurist svetovnega slovesa in izmed avstrijskih juristov je njegov vrstnik le češki učejak Antonin Randa.

Seja klubovih načelnikov.

DUNAJ 2. (Kor.) Listi poročajo: Seja klubovih načelnikov, katero je sklical zbornični predsednik dr. Sylvester za četrtek, je preložena, ker je dr. Sylvester nenadoma obolet.

Češko-nemška pravna pogajanja.

PRAGA 2. (Izv.) „Bohemia“ poroča iz nemških parlamentarnih krogov, da je smatrali češko-nemška pravna pogajanja na Dunaju za definitivno razbita in se ne bodo več nadaljevala.

Pisatelj Henry Peyre — morilec.

PARIZ 2. (Kor.) — Pisatelj Henry Peyre se je danes sprl s svojo ločeno ženo radi otroka. Tekom prepira je zgrabil za samokres in parkrat ustrelil na soprogo, ki je obležala na mestu mrtva. Morilca so takoj aretirali.

Gospodom pri „Gorici“.

(Dopis iz Gorice)

V Gorici se je ustanovilo „Slovensko politično društvo“, kakor je poročala že tudi „Edinost“. Tudi „Gorica“ je sporočila o tem dogodku, toda na tako brezakten način, da je napravil na-me najmočnejši utis. Da ima goriški list svoje mnenje o novem društvu, oziroma o njegovih potrebah, tega mu ne bo zamerjal nikdo. Kar se more zamerjati, je tisti porogljiv ton proti osebam, ki so kumovale ustanovitvi novega društva. Naj že bo njihovo mišljenje tako ali tako, opravičeno ali neopravičeno, vsakako pa so to dostojne, poštene osebe, ki se jim ne bi smelo odrekati vsaj osebno spoštovanje. Tako ne bi smel — kraj vseh političnih razlik — pisati Slovence o Slovincu. Že radi naših narodnih sovražnikov ne. Naj smo tudi „Janezi iz Železnikov“, ali makari tudi upravitelji „T. o. z.“ — Slovenci in poštenjaki smo vendarle in pričakovati bi smeli, da krvni brat ne bo pisal o nas na način, kakor dela to kvečemu kak „Grazer Tagblatt“, ali tržaški „Piccolo“.

Naravnost nelojalno je, da vedno potikajo tisto nesrečno T. o. z. vmes. Kaj je zakrivilo novo politično društvo pri „T. o. z.“? To zaletavanje v nesrečno zadrugo je tem grše, ko stoji dejstvo, da pri ustanovitvi „Sl. pol. društva“ ni bil poleg niti eden sedanjih upraviteljev T. o. z., izvemši g. dra. Podgornika, ki pa je le pravni konsulent, in sicer naprošen v to od več strani, da pomore rešiti, kar se rešiti da!

Člani likvidacijskega odbora gotovo niso zakrivilili nesreče in so le žrtve razmer, in jim moramo biti hvaležni tembolj, da so prevzeli težko in mučno nalogo — ne v korist kake stranke, ampak goriške narodne skupnosti. Saj so vendar med člani Zadruga pristali različnih strank, ki bodo strašno trpeli, ako bi prišlo do poloma. Ne pričaja li torej o brezčutnosti, ako se z večnimi napadi otežuje to rešilno delo?!

Tudi vsakemu drugorodcu bi morali biti hvaležni, ako bi prevzel to nalogo. Tu pa sumičijo in napadajo lastnega krvnega brata, ki se žrtvuje, da bi odvrnil nesrečo od narodne stvari! Gospodje pri „Gorici“ naj bi vendar pomislili, da z oviranjem rešilne akcije kopljejo grob materijalni ekzistenci lastnih bratov in tudi mnogih lastnih političnih somišljenikov. Če pride do katastrofe, ne bodo pokala samo „liberalna“, ampak tudi mnoga klerikalna rebra.

Izvemši oni, ki jih vodijo kak osebni namen, hrepeni vsa Goriška po tem, da bi vendar enkrat nastopil zopet čas mirnega dela za javni blagor med gorškimi Slovinci. Vsi občutijo na lastni koži, kako se nas zatira od vseh strani — čemu naj bi se še sami

zatirali drug drugega? Mesto slepega medsebojnega pobijanja naj bi nastopile med nami razmere, ki bi omogočale, da bi se vsak vinar in vsaka telesna sila uporabljala v skupno narodno korist! Še je potem bomo smeli upati, da se nam zjasne vremena.

Javnega življenja brez strank si sploh in kratkoma ne more misliti. Naj so le in celo potrebne so radi kontrole in vspešne delovanja k čim intenzivnejemu delu na raznih poljih narodovega javnega življenja. Saj uče skušnje, da tam, kjer absolutistično vlada le ena stranka, ni zdravega, ne političnega ne gospodarskega razvoja.

In če so stranke tudi brez medsebojnega tekmovanja in strankarskega boja ne more biti. Ali vprašanje je, v kakih oblikah se bi ta boj, in ali ne poseza tja čez oboje mejo, kjer ne bi smelo biti boja, ampak skupno delo za skupno narodno korist.

Pa tudi jako neprevidno je, da gospoda (tako brezobzirno izkoriščajo slučaj T. o. z., kajti dejstvo je, da po velikem delu je ravno radi naših desolantnih in razdejanih domačih razmer gospodarska kriza zajela na vse strani, da jo občutijo trgovci, obrtniki, kmetje — brez razlike strank. In tako bo tudi posledice vsake nove gospodarske nesreče občutila vsa naša skupnost.

Prosimo torej gospodo pri „Gorici“ v imenu tiste ljubezni do slovenskega naroda, s katero se vedno ponajajo, naj odnehajo še enkrat od tega načina boja, naj nehalo rabiti nož, ki reže v meso — na vse strani!! Novemu političnemu društvu v Gorici pa priporočamo najnujnejše, naj se izogiba kolikor le možno vsaki vojevitosti in naj išče temeljev, na katerih bo moglo uspešno delovati za naš narodno-politični in gospodarski napredek. Ljudstvo je sito tega večnega medsebojnega boja, ki morda koristi pojedincem, a je narodu v neizmerno škodo. Ljudstvo si želi mirnega, pravilnega in sistematičnega, zlasti gospodarskega dela. To delo naj podirajo vsi brez razlike strank — na tem delu je prostora za vseh: za liberalce in klerikalce!

Za občinske volitve.

Volilci pozor!

Naši volilci dobivajo zopet naznanila, da je kdo nasprotne stranke predlagal njihov izbor. Kdor dobi tako uradno naznanilo, naj se blagovoli zgleda takoj v naši volilni centrali (Narodni dom), da ukrenemo vse potrebno.

Vse, ki smo jim posodili volilne imenike, prosimo, da jih prineso zopet v volilno centralo v Trstu (Narodni dom).

Domače vesti.

Odlikovanje. — Cesar je podelil viteški križec Franc Josipovega reda višjemu nadzorniku evidenčnega urada, Franu Veselu.

Poroka. Danes se poročil gosp. Josip Vandot, uradnik južne železnice, z g. co Drago Briščkovo. Čestitamo in bilo srečno!

Novi poveljnik brigade. Dne 1. maja je prispel v Trst g. m. pl. Alfred Hinke, ki je imenovan za novega poveljnika brigade v Trstu. — Hinke je blizu 49 let star in je bil za maj povišan za generalnega majorja.

Na naslov škofa dra Pederzollija piše „Naša Sloga“ analogno z nami: Od mons. Pederzollija kakor človeka, ki mu je bil oče Italijan, ne zahtevamo in nismo nikdar zahtevali, niti nočemo, da bi dušil Italijane. Ali, kar zahtevamo od vsakega škofa, je: da svojo pastirsko službo vrši našemu narodu v našem jeziku, da ga ščiti proti mogočnejšem, da mu pomaga telesno in duševno. Ob svoji sposobnosti in svojem poznavanju našega jezika bo mogel novi

poročko-puljski škof storiti mnogo dobrega tudi našemu narodu. — Dal Bog, da bo tako!

„Srbske“ demonstracije v Voloskem. Mi smo že pred nekoliko dnevi zabeležili in zavrnilo nabočno budalost, ki jo je poslal v graško „Tagespost“ neki klevetnik, češ, da so povodom nabora v Voloskem naborniku vsikljali v velerbskem smislu in da jih je bilo več njih aretiranih. „Naša Sloga“ pripominja:

Smešno bi bilo, ako bi hoteli pobljati to švabsko neumnost. Kako hočete dokazati takemu teocu, da je hrvatska ali srbska pesem eno in isto? Naši mladenčci niso že, hvala Bogu, tako okuženi po švabščini, da bi sploh vedeli, kaj je nemški „Abzug“. Ako so klicali „Živio“ zmagonosnim bratom na Balkanu, niso storili nič drugega, nego da so dali odduška ali izrazu čustvu pobratimstva in sorodstva, ki ga ne more zabraniti nikak zakon, niti zmotiti nobeno orožje.

Dragocena priznanja. „Köln. Volkszeitung“ je prinesla te dni članek, ki dokazuje zgrešenost avstrijske notranje politike nasproti Slovanom. Članek je napisal dragoceno priznanje, da 60 odstotkov skupnega prebivalstva monarhije tvorijo Slovani! A temu sledi drugo priznanje: da sta ministrska predsednika Bienenrath in Stürgkh potisnila Slovane in vladala v nemškem duhu. Potem gre dalje in priznava, da je taka politika nevarna z ozirom na velike zmage balkanskih Slovanov, ker se je žujimi moč Slovanstva povzdignila na vsej črti. In to tudi — v Avstriji!

Računati se bo moralo s tem, da bodo v bodočnosti slovanska plemena igrala važne vlogo, nego je bilo to pod Taaffejem. A da je bila ravno za časa tega ministrskega predsednika avstrijska politika prava, to dokazuje dejstvo, da je bila to edina perioda političnega in finančnega reda. S politiko potiskanja Slovanov in vladanja v nemškem duhu je začela doba kriz, iz katere vlada ni vedela izhoda in v kateri si tudi sedanja vlada ne ve pomoči.

Tako priznanje v nemškem listu je res klasično in dragoceno.

Novo poštno poslopje v Opatiji. — Minole srede so na slovesen način otvorili novo poslopje poštnega urada v Opatiji. V ta namen je c. kr. dvorni svetnik in predstojnik poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Trstu, g. Hermann Pattay, v spremstvu poštnega svetnika g. l. dr. Viljema Pfeifferja in komisarja g. dra Antona Vagaje, pričakoval pred novim poslopjem zastopnike c. kr. trgovinskega ministerstva, ministerstva javnih del, občine in zdravstvene komisije, in sicer sekcijnega šefa Adalberta viteza pl. Stibrala, nameščujočega generalnega ravnatelja za poštno in brzojavne zadeve, tajnega svetnika ekscelenco J. dra Friderika viteza Wagnerja pl. Jauregg, sekcijnega svetnika J. dra Evgena viteza pl. Pusswald, dvornega sekretarja J. dra Otokarja Skuhralja od trg. ministerstva, minister. svetnika Friderika Leonharda, dr. svetnika Schuellerja, višega inženirja Emila Willanika iz ministerstva za javna dela, nadalje bivšega trg. min. ekscelenco baron Calla, župana dra Andreja Stangerja, predstojnika zdraviliške komisije, vl. sv. profesorja dra Julija Glasa, drž. posl. profesorja Vjekoslava Spinčića, delovodjo inženirja Bulča itd., — ter jih sprovel skozi prostore novega poslopja, ki odgovarja vsem zahtevam. Vsi došli gostje so se laskavo izrazili v novem poslopu.

Po obhodu je imel g. sekcijni šef R. pl. Stibral na kontrolorje in oddelne predstojnike p. urada, zbrane pod vodstvom višjega upravitelja Ignacija Illeršiča, nagovor, v katerem je dal izraza veselju, da prisostvuje tej slavnosti, želeč delovanju urada obilo blagoslova, in se je slednjic spominjal

tradicionalnih dobrih lastnosti avstrijskih uradnikov.

Za priznalne besede se mu je zahvalil viši oskrbnik Ignacij Illeršič v svojem imenu vsake oseba. Na to je povabil zastopnik trgovinskega ministerstva goste na dejaneur.

Za koncert „Glasbene Matice“ iz Ljubljane, na katerem se bo izvajal dr. A. Dvořakov Mrtvaški ženin (Svatebni košili) za soli mešan zbor in orkester in ki se bo vršil na biakošno soboto, dne 10. majnika ob 8 in pol v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu, so vstopnice v predprodaji pri vratarici Nar. doma. Sedeži v priliki so po K 4, 3, 2, 50, na galeriji po K 2, 50; lože po 20 K. Ker je pričakovati velikega navala, opozarjamo slavno občinstvo, da si takoj oskrbi sedeže. Zunanji obiskovalci naj pošljejo denar za vstopnice po poštni nakaznici blagajniku trž. podr. „Gl. M.“ g. Karlu Mahkota, ulica Piccardi 28 in tam jim z obratno pošto pošlje vstopnice. Na drugačna naročila se ne ozira. Opozarjamo tudi, da se sedeži ne rezervirajo nikomur.

Prošnja do tržaških Slovanov. Za Binkošti pride v Trst pevski zbor Glasbene Matice iz Ljubljane. Ker je v teh dneh itak velik naval tujcev v naše mesto, ni mogoče dobiti stanovanj za vse pevce po hotelih. Zato se obračamo do tržaških Slovanov s prošnjo, da nam za soboto in nedeljo, 10. in 11. majnika odstopijo kolikor mogoče postelj za ljubljanske goste. Število postelj in eventualno ceno je javiti na naslov:

Karel Mahkota, ulica Piccardi 28.

Odbor podružnice Glasbene Matice v Trstu prosi, da ne ostane prošnja zaman in da se oglasite z obilnimi prijavami do dne 3. majnika.

Iz Bazovice. Za dne 1. majnika določena javna tombola, katero je mislilo prirediti tukajšnje „Gospodarsko društvo“, se vsled neznanih vzrokov ni vršila, temveč se je prenesla na nedoločen čas. Toliko na znanje.

Občni zbor ženske podružnice CMD se vrši drevi ob 6 v „Nar. domu“ po občajnim dnevnem redu. Po zborovanju bo predaval g. F. L. Tuma o predmetu: „Žena v XX. stoletju“. Kritične pripombe k ženskemu gibanju“. Slovensko občinstvo toplo vabimo, da se udeleži prireditve v obitnem številu.

Jurija za veliko mednarodno kolezarsko cestno dirko okrog „Goriškega Krasa“, ki se vrši neprekinjeno jutri v nedeljo je takole sestavljena: načelnik Karol Christian, poveljnik kolezarske stotnje bataljona št. 20 Krmin; načelnikov namestnik prof. Adolf Schaub, zapisnikar in številkar Rudolf Drufovka, časomerec Aleksander Ambrožič, razsodnik nadporočnik v rezervi Franjo Smutny, Gradec, starter Franjo Kurinčič, načelnik cilja Josip Kerševan, prožni kontrolor Joško Kuštrina, kontrolor plomb poročnik Aleksander Jakupc, prožna motociklista Slavko Šinigoj in Josip Ivančič, zdraviliška polkovnik zdravnik dr. Oskar Kofkfürst.

Načelniki kontrol v sledečih krajih so: Glavna kontrola v Senožečah; stotnik Adolf Jeršinovic in nadporočnik Maks Capesins, v Korminu provijantni poročnik Stefan Marič, v Zagraju poročnik Vindko Haril, v Tržiču Teod. Bochesa, v Sežani Viktor Dal Lago.

Prožna letuča kontrola v avtomobilih in motociklih: Ivan grof Attems, Fara; avlzo motociklista Alojzij Drufovka in Milan Dekleva.

Ljubljanska Glasbena Matica priredi v Nar. domu 10. t. m. pod vodstvom Mateja Hubada koncert. Izvajal se bo Dvořakov MRTVAŠKI ŽENIN za soli, mešan zbor in orkester.

PODLISTEK.

K poslovilnemu večeru g. Rajnerja.

V nedeljo zvečer se s Šamberkovo „Enajsto zapovedjo“ poslovi od našega odra igralec, ki je dal našemu gledališču ono južnotoplo obležje, kakršno mu gre po mišlju, v katerem vrši svojo nalogo. Naš Rajner, združujoč v vsakem svojem nastopu — in teh ni bilo malo — temeljiti študij svoje vloge in prav tako poglobitev vanjo z živahnim temperamentom južnjaka, kateremu govori vsaka kretanja, nam je ustvarjal na našem odru tip za tipom s tako naravnim življenjem, da so vse te njegove mnogostevilne in po svoji naravi tako različne, a vendar vsaka sama v sebi umetniški zakrožene in dovršene ustvaritve morale osvojiti vsakega gledalca. In vse to, kar nam je dajal, je bilo njegovo, pristno njegovo, vzrastlo na njegovi lastni duševni nifvi; vsaki svoji ustvaritvi je vtisnil pečat svojega bitja, svoje duše.

Rajner je naš. Kot diletant je posvetil svoje moči našemu gledališču, žnjim se je razvijal, žnjim rastel, a vendar vedno samo-

stojen, ves samorasel, kajti ustvarjal je sam, iz svoje moči po svoji spoznaji, ker mu naše gledališče, samo šele v povojih, ni moglo dajati niti pobude niti pouka. In ostal je diletant, če imenujemo tako one, katerim gledališka uprizarjaloca umetnost ni krušni poklic, ostal je diletant do zadnjega, toda ne diletant v umetnosti, temveč vzlic svojemu diletantstvu popola umetnik.

Naj ne posegamo po vseh onih mnogostevilnih ulogah, ki nam jih je podal Rajner tekom svojega večletnega sodelovanja pri našem gledališču, omenimo naj le eno: ministra Pietro Mattel v Rovetovem „Papa Eccellenza“. Da je Rajner dal našemu gledališču edino le svojega „papa ekscelenco“, bi bil zaslužil, da ostane njegovo ime v najčastnejšem spominu našega gledališča, saj je s to igro in to ulogo presadil na naša tla znamenito delo italijanskega dramatika, ki ga svet prištevava med najznamenitjše, in je obenem tudi vendar enkrat pretrgal oni dotlej nepretrgani niz nam in našemu značaju tako tujih, a vendar tako vsiljevanih del germanske dramske literature, ki so dotlej skoraj izključno vladala na našem odru. S tem delom se je odprl našemu gledališču pogled v tako bogato in nam toliko bližjo in toliko razumljivejšo italijansko dramsko literaturo, ki more podajati našemu občinstvu neprecenljive, res

umetniške duševne hrane. In glavna zasluga naz tem gre našem Rajnerju.

Umetniški dovršene so bile vloge, ki nam jih je ustvarjal Rajner v dramih, a nič manjšo dovršeno je pokazal tudi potem, ko se je udomačila na našem odru lahko-križa opereta. Do solz se je moralo naše občinstvo nazmejati njegovemu profesorju v „Ptičarju“, knezu Bazilu v „Grofu Luksemburškem“, generalu v „Jesenskih manevrih“ itd., vse vloge, ki zaslužijo za svojo dovršeno izvedbo največjega priznanja. Pevec sicer ni naš Rajner, marsikatero skladateljevo noto je ob veselem smešku kapelnikovem zapel po svoje, kar pa nikakor ni škodovalo stvari, kajti poslušalstvo je ob njegovi izborni igri pozabljalo petja.

Ni pa bil naš Rajner le prva naša domača moč na našem odru, temveč mu je njegova ljubezen do razvoja našega gledališča naložila v zadnjih dveh letih poleg njegovega sodelovanja na odru še veliko težjo nalogo, mesto intendanta.

Velike ljubezni do stvari je treba in mnogo požrtvovalnosti za posel intendanta pri gledališču, kakor je naše. Tu ni fondov, tu ni podpor — majhne so razmere, v katerih se je porodila naša gledališka umetnost, in te razmere se niso zboljševale v istem razmerju z napredkom našega gledališča, kakršnega hoče imeti naše občinstvo.

Težka je potem naloga intendanta in treba je dela in truda, in to ne plačanega, da se ne zagotovi samo životrenenje, temveč tudi resničen razvoj in napredek. In naš Rajner je bil kos tej svoji nalogi. V dveh letih njegove intendantce se je dvignilo naše gledališče na tako visoko stopnjo, da se nismo prej niti mislili upali tako visoko. Imeli smo te dve leti predstav, dramskih in operetnih, za katere bi nas lahko zavidalo marsikatero gledališče, in napredek od predlanske „Mam' zelle Nitouche“ do letošnje „Prodane neveste“ je tak, da se je treba pokloniti naši intendantci na njem. Za dosego takih uspehov je treba resnega, požrtvovalnega dela moža, ki sam ljubi in tudi umeva veliko kulturno nalogo gledališke umetnosti, in tak je bil kot intendant naš Rajner.

In sedaj se poslavlja Rajner za vedno od našega odra, a upamo vsaj, da ne tudi vodstva našega gledališča: v nedeljo ga bomo videli zadnjikrat tamka, kjer je dosegel sebi toliko uspehov in podal nam toliko užitka. Težko bo slovo nam, a prav gotovo tudi njemu, saj se je tako težko poslavljal od tistega, kar človek ljubi z vso dušo. Če pa že res odhaja naš Rajner, mu moremo ob njegovem slovesu zaklicati edino le: Ne, ne za vedno! Rečimo si vsaj: Na svidenje, in to čim prej zopet, tem ljubše!

Darila so razstavljena za zmagovalce v izložbi tvrčke I. Društvo Goričana, Gosposka ulica 3. Kolesarsko društvo „Goričana“ v Gorici.

Podružnica CM družbo šte. V. za I. mestni okraj priredi danes dne 3. majnika, zvečer domačo zabavo v društveni gostilni „Alla Nuova Stazione“ ul. Lazzaretto vecchio št. 31. Na sporedu so razne zanimivosti, kakor srečolov, šaljiva pošta itd., vstop prost. Ker je podružnica še zelo mlada, je potrebno, da se udeležijo te prireditve vsi zavedni Slovenci tega okraja, kajti le na ta način se bo razvila v močno podružnico. Se priporočamo za blagohotna darila, katera sprejema gostilničar.

Nova slovenska trgovina! V minolem tednu je odprl novo trgovino kolonialnega blaga na ogli ulice Ruggero Manna in Cecilia naš rojak g. Benjamin Žerjal, rodom Boljančan. Trgovina je kaj ukusno urejena, tako, da ne dela časti le g. Žerjalu, ampak tudi nam.

Našim rojakom, zlasti pa onim v bližini, priporočamo to trgovino, posebno še, ker je g. Žerjal skozi in skozi poštna duša — tudi v narodnem pogledu.

Tržaška mala kronika.

Trst, 2. maja.

Tragičen vzrok smrti. V bolnišnici je snoči umrl 80letni starček Jožef Werth, ki je bil pred nekimi dnevi po pomoti izpil octove kisline mesto zdravila.

„Iz službenih ozirov“ sta se včeraj sprla in nato precej zmikastila dva uslužbenca pri hidravličnih žerjavih v novem pristanišču Franca Jožefa I. Eden je bil tako divji, da je svojemu tovarišu obečal smrt; njega so zaprli. Piše se Andrej Dobrovič in je doma iz Krka.

Tatvina na tramvaju. Snoči je bila na tramvaju, ki vozi iz Bošketa v Skednjo, ukradena nekemu Renatu Colonnelli iz desnega žepa denarnica, v kateri je bilo 40 kron. — Razven tega je pa vzel tat abonent za tramvaj, orožni list in nekaj fotografij.

Poizkušen samomor. Davi je skočil 20 let stari I. C. s samomorilnim namenom v 20 metrov globoko rupo ob novi občinski cesti. Obupani mladenič leži v bolnišnici s potolčenim celom in ranjenim hrbtom.

Samomor. 27letni Hugo Trevisi, stanujoč v ulici Naval št. 14, je spil snoči v dnevoredu pri Sv. Andreju v samomorilnem namenu steklenico strupa. Na lice mesta došli zdravnik rešilne postaje, ni mogel konstatirati drugega nego smrt. Vzrok samomora je neznan.

Društvene vesti.

Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju je izvolilo na svojem I. rednem obnem zboru dne 26. aprila t. l. sledeči odbor: Samec Joža, predsednik, Ipavec Rafko, podpredsednik, Šribar Makso, tajnik, Kunc Josip, blagajnik, Rojko Makso, gospodar, Čuden Fran in Kosel Fran, namestnika, Močilnik Anton in Mihevc Anton, pregledovalca.

Društvo jugoslov. uradnikov denarnih zavodov. V nedeljo, dne 4. t. m., se vrši v Pull ob 10 dopoldne v Nar. domu ustanovni občni zbor krajevske skupine Društva jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov za Pulo in Istro. Zeleti je, da se udeležijo tega pomembnega ustanovnega občnega zbora čim največje število tovarišev iz Trsta. Natančnejši podatki o odhodu iz Trsta i. dr. se izvedo v društvenih prostorih, ul. Torre bianca 41, I. nadstropje.

Slovensko gledališče.

Častni večer kapelnika g. Mirka Poliča.

Predsočnja, zadnja ponovitev Smetanove opere „Prodane neveste“, s katero je proslavilo naše gledališče častni večer svojega velezaslužnega kapelnika g. Mirka Poliča, je zopet napolnila našo gledališko dvorano.

Takoj, ko je kapelnik stopil na svoje mesto — prigraja, ki leži parterne sedeže od orkestra in kapelnikov puit sta bila okrašena s cvetjem in zelenjem — ga je pozdravilo občinstvo z dolgočrajnim ploskanjem in živoklicami, a po končani ouverturi navdušeno odobravanje in vzklikanje kar ni hotelo prenehati. Po končanem prvem dejanju je gosp. Polič moral na oder, kjer so mu ob vihar-nem odobravanju izročili razne častne darove, med njimi Wagnerjeva dela, Straussova in Verdijeva, srebrno pisalno orodje, zlate zapestne gumbe, potne potrebščine in poleg tega krasen šopek in lovorjev venec. Ginjen se je zahvaljeval slavljencem na vseh teh pristrčnih dokazih simpatij in priznanja, ki ga uživa med našim občinstvom in gledališkim osebjem za svoje brezprimerno vzelo in požrtvovalno delovanje in le upamo, da mu bodo te simpatije in to priznanje le še v izpodbudo, da bo tudi še nadalje z enako

vzno deloval v prosep našega gledališča in po njem za povzdigo naše kulture. Ob koncu predstave so se ovacije zopet ponovile in zagrmelo je moralo zopet in zopet narazen, kajti ploskanja in živoklicev kar ni bilo krova.

S to predstavo so se poslovili od našega občinstva trije ljubi gostje, ki so nam omogočili užitek te divne Smetanove opere. Na koncu drugega dejanja so izročili primadoni gci. Rihterjevi krasen cvetlični košek, gg. Križaju in Harfner-Karasu pa lavorjeva venca s slovenskimi trakovi. Občinstvo je ljube poslavljaljoče se goste obsipalo z najobilnejšim odobravanjem in smo prepričani, da si je le želelo zopet skorajšnjega svidenja žnjimi.

O predstavi sami moremo govoriti le pozitivno in smemo reči, da je bila to najboljša uprizoritev opere od vseh štirih. Solisti, zbor in orkester, vse je tekmovalo, da tudi tako s svoje strani doprinese svoj del k častnemu večeru svojega kapelnika. Bilo je to res lepo zaokroženo skupno delo, ki nam je ponovno pokazalo „Prodano nevesto“ v vsej njeni divoti. Takih predstav si želimo tudi za prihajajočo sezono, in potem bomo lahko zadovoljni z našim gledališčem. r.

V nedeljo, dne 4. t. m. zvečer se bo vršila zadnja predstava letošnje sezone in se uprizori veseliga čiškega avtorja Šamberka „ENAJSTA ZAPOVED“.

S to predstavo se poslovil od našega odra g. Rajner, o katerem smo izpregovorili obilneje na drugem mestu.

Nar. del. organizacija.

Za šentjakobsko delavstvo sklicuje „Narodna delavska organizacija“ shod, ki se bo vršil danes, dne 3. majnika, ob 7 zvečer, v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“). Na ta važni shod je vabljeni vse šentjakobsko delavstvo. Člani raznih skupin naj agitirajo za obilno udeležbo.

Odbor tesarske skupine NDO. — Danes v soboto, ob 7:30 zvečer odbo-rova seja.

Odbornike skupin in zaupnike NDO vabimo na sestanek, ki bo jutri, v nedeljo, ob 10 predpoldne v društveni dvorani, ul. Sv. Franciška št. 2.

Zidarska skupina NDO sklicuje za jutri, v nedeljo, ob 10 predpoldne javen shod v „Kons. društvu“ v Lonjerju.

Tovariši, člani NDO! Kadar se vam pripeti kaka iz delavnega razmerja nastala krivica, obrnite se vselej na strokovno tajništvo NDO, ul. Sv. Franciška št. 2. Uradne ure: ob delavnikih od 10—12 dopoldne in od 5—7 zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 10—12 dopoldne.

Manifestacija narodnega delavstva v Skednju. Podružnica NDO v Skednju je priredila v svrhu proslave delavskega praznika 1. majnika manifestacijski shod, ki se je vršil ob lepi udeležbi ob 8 zjutraj v prostorih „Gosp. društva“ v Skednju. Shodu je predsedoval tov. Šter, o pomenu 1. majnika pa sta govorila strokovna tajnika Mrak in Brandauer. Skedenjsko narodno delavstvo se je takoj po shodu, ki je uspel kar najslajneje, pridružilo tržaškim manifestantom.

Impozantna manifestacija narodnega delavstva v Sv. Križu. Ob 2 popoldne smo dospeli na postajo Sv. Križ. Ko smo izstopili, nas je že od daleč pozdravila modra bojna zastava NDO, ki je plapolala na hribu in pod katero je bilo združeno kriško narodno delavstvo. Ko smo se jej pridružili, je zasvirala godba in odkorakali smo skupno proti vasi. In med potjo so nam pripovedovali kriški delavci, tovariši, kako impozanten je bil obhod po vasi, ki ga je priredila z godbo na čelu kriška podružnica NDO. Sredi vasi sta se srečala spreveda socialistične in NDO, a bilo je vse mirno, dasi so socialisti prerokovali, da bo pretep. Konstatirati pa moramo, da je bil sprevod NDO večji in impozantnejši, nego socialistični sprevod.

Ob 3 popoldne je na vrtu g. Košute otvoril manifestacijski shod tov. Sedmak. Kot prvi govornik je nastopil predsednik osrednjega izvrševalnega odbora NDO, tov. dr. Sosič, ki je poročal o pomenu 1. majnika. Nato so govorili predsednik deželne odbora NDO, tov. Stelja, ter strokovna tajnika Brandauer in Mrak. Naudušenost je bila velika. Po shodu se je vršila v gostilniških prostorih g. Košute vesela zabava. Tako je naše delavstvo dostojno in slovesno tudi v Sv. Križu proslavilo prvi majnik.

Kakor se vidi, delavcem Trž. tehn. zavoda pri Sv. Andreju niti zadnje gibanje ni odprlo oči, in to vzlic temu ne, da so na lastni koži občutili, kako je potrebno, da so delavci organizirani. Znalo bi se pripetiti, da bi podjetniki omenjene tovarne, videči neorganizirano delavstvo, še z večjo silo nastopili proti delavstvu in poslabšali njegove razmere. Da ne pride to tega, je potrebno, da se brezbriznost delavcev odpravi in da pristopijo vsi do zadnjega v vrste organizacije. Delavec, ki dandanes, ko je življenje delavčvo tako slabo, in organiziran,

Odlikovana tovarna sodavice **ADRIJA** Sv. Ivan pri Trstu, Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566. se priporoča najtopleje slovenskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

V ulici Carradori št. 4 (vogal ul. Nicolò Machiavelli) se je otvorila te dni nova, velika trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovrstne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

Odlikovana pekarna in slaščičarna **Vinko Škerk - Trst**

Trikrat na dan svež kruh. Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bonbonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, krogantov in vse predmete za peči. Najfinejša moka iz najboljših mlinev po najnižji ceni. Fina inozemska vina in likerji v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. Kruh in slaščice se izdelujejo s higijeničnim električnim strojem.

Podpisani priporočam cenj. občinstvu svojo novo **GOSTILNO „Ai Cacciatori“** TRST, — ulica Chiozza št. 5.

Toči se domače prvovrstno vino, črno in belo, kraški teran in istrsko. Pivo prve vrste. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. — Za obilen obisk se priporoča **Mihael Zebec**, lastnik.

ZDRAVNIK **Dr. D. KARAMAN** specializirani za natančno boleznin in za boleznin na dihalih (grlo in nos) ordinuje na svojem stanovanju v Trstu, Corso št. 12 od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne. TELEFON 177/IV.

Moja žena **„UNICUM“** in vsaka pametna, štedljiva gospodinja uporablja mesto dragega kravjega, kuhinjskega ali namiznega masla boljše, zdravjeje, redilno izdelaneje in skoraj za polovico cenejšo margarinno

„Slavija“ vzaj. zavarov. banka v Pragi Rezervni fond K 53.788.265-24. Izplačane odškodnine in kapitalije Krou 115.390.693-61. Dividend se je deslet izpl. K 2.596.061-65. Po velikosti druga vzajemna zavar. naše deštave z vsekrozi slov.-narodne uprave. Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkufantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje. Zavaruje tudi proti vltomu. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene. Glavni zastopnik v Trstu **V. CEGNAR, ulica Caserma 12,** TELEFON št. 21-47.

Velika zaloga beneških otrobov, sena, ovsa, žita in moke lastnik **Carlo Grego** Trst, ulica Raffineria št. 7 (bivše skladišče Baruch & Co) Nizke cene. Najboljša kakovost.

Av gust Hötl Trst, ul. Stadion 35 priporoča za birmo svojo prodajo no ur vseh vrst, zlatanine in srebrnine ter drugih predmetov. CENE ZMERNE.

Lekarna Brelih v Sežani Ribje olje I. vrste I steklenica K 1-20. 3 stekl. po pošti vse franko 4-50 K. Obliž za kurja očesa 20 vinarjev. — Neoporekljivo sredstvo. —

Zaloga tu- in inozem. vin spirita likerjev in razprodaja na drobno in debelo **JAKOB PERHAUC** Trst, Via delle Acque št. 6, Trst (Nasproti Caffè Centrale) Velik izbor francoskega šampanjca, penečih deseritnih italijanskih in avstro-ogreških vin. Bordesun Burgunder, renskih vin, Mesella in Obianti. Rom, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz do-tičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Rasprodaja se po povzetju. Ceniki na sahtevu in franko. Razprodaja od pol litra naprej. 263

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljše sloves. Narodnjaki, naročalte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurentnih cenah. — Priporočam se vdani **J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.**

Je ovira v boju proti gospodarskemu nasprotniku, je izdajalec delavskih interesov. Stejkoprej bodo morali priti do tega spoznanja vsi delavci. Da se to v kratkem zgodi, naj poučujejo organiziranci neorganizirance, ki živijo z glavo v temi, kaj je njihova dolžnost.

Če delavce trž. tehn. zavoda ni spametilo niti zadnje gibanje, je to znak, da nočejo, da bi se njihov obupni položaj izpremenil, marveč, da radi trpijo, da radi živijo v suženstvu. Kdor bi se trpljenja rad otrese, naj se organizira.

Vesti iz Goriške.

Dva vozna reda. Več let je dosedaj izdajal vozne rede dvakrat na leto za svojo reklamo trgovec Teodoro Hribar. Sedaj pa imamo dva vozna reda: Hribarjevega in novi vozni red iz Goriške tiskarne. V slednjem inserirajo razni trgovci in obrtniki. Tak vozni red utegne prav dobro koristiti slovenskim trgovcem in obrtnikom v mestu pa tudi na deželi.

§ 305. kaz. zak. v Gorici. Obtoženi so: absolvirani gimnazijci Sedej, potem delavec Hafner, ki je delal v Furlaniji pri regulaciji Soče, in neki znan slovenski trgovski potnik. Po § 305. kaz. zak. Razprave bodo v kratkem. Vse je radovedno na izid. Prva dva bi bila ključala baje, eden v Gorici, eden v Štorencu, „Živela Srbija“, tretjega pa je ovadil neki monter, češ, da je nekam čudno govoril o tem, kaj imamo Slovenci od Avstrije.

Zagotovljena je zgradba jako važne ceste. Zgradba ceste iz Oseka, to je od Sv. Lucije, čez Bazovljak v Prvačino na postajo, je zagotovljena. Vlada je dovolila prispevek K 73.000, deželni zbor K 20.000 in cestni odbor K 7000; primanjkljaj pokrijejo občine. Po tej cesti bodo zvezane Podčavenske vasi z železniško postajo v Prvačini. Cesta pa se zveže tudi z ono na Trnovo, potem bo tudi Trnovski gozd imel najkrajšo pot do železnice po tej cesti. Za promet s Trstom je nova cesta izredne važnosti. Največ se je trudil za zagotovitev ceste vrli gospod župan Furlani v Prvačini, ki sploh uzorno skrbi za občino, kateri načeljuje.

Društvo prodajalcev tobaka v pokneženi grofovini Goriško-Gradiščanski bo imelo svoj občni zbor dne 18. maja 1913. ob treh popoldnih v dvorani hotela „Pri treh kronah“ v Gorici, Gosposka ulica št. 12, priložje, s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo o delovanju društva; 3. Poročilo blagajnikovo; 4. Volitev vodstva; 5. Slučajnosti. — Če bi ne bilo ob treh popoldnih navzočega zakonitega števila članov, se bo vršil shod pol ure kasneje s katerim-sibodi številom. Priporočamo torej vsem prodajalcem tobaka, naj so že člani ali ne, da se v prospeh stanovskih koristi udeležijo zboru v prav velikem številu.

Vodstvo društva.

Iz Sežane. Deželna podružnica za zavarovanje goveje živine v Sežani št. 80 je imela svoj triletni občni zbor dne 20. aprila t. l. Udom se je obrazložilo stanje tukajšnje podružnice in stanje deželnega zavoda Goriško-Gradiščanske. Zavod je štel v letu 1912. 106 podružnic z 8072 udi, ki so zavarovali 23.000 govedil v skupni vrednosti K 8.328.560. Ker je to lep napredek, se vidi, da se ljudstvo jako zanima za to prekoristno zavarovalnico.

Sklenilo se je tudi, da dežela ustanovi poleg zavarovalnice za živino, tudi zavarovalnico proti požaru. Ti skupni zavarovanji naj bi se naslanjali na vse kmetijske posestnike oziroma posestnike živinorejce.

Nadalje se je sklenilo, da je v pokritje morebitnega primanjkljaja zavarovalnice goveje živine naprositi podpore c. kr. vlado, oziraje se sploh na slabe letine (zlasti tu na Krasu), bolezni živine itd. Za podružničnega predsednika je bil izvoljen g. Josip Renčelj p. d. Lah, za podpredsednika pa Fran Bekar hšt. 75.

Ples ognjegasnega društva v Sežani se ne vrši dne 3. majnika, kakor običajno, marveč dne 13. majnika t. l. To naznanje in ravnjanje.

Veliko ljudsko veselico s petjem, godbo itd. priredi prvič „Čitalnica“ v Gorici na Blacah na binkoštni ponedeljek pri „Fonu“ na Solkanski cesti. Priglasilo se je že mnogo sl. bratskih društev iz mesta in okolice, ki jih naznanimo v kratkem. Pričakujemo tudi obiska Tržačanov.

Pravijo, da „tata“ na postaji prav grdo gledajo na trobojnico, ki so jo navdušeni fantje kaj zgodaj razobesili na Fonovem kostanju. Pa se že privadijo! Saj jih bo še več!

Javna ljudska knjižnica v Nabrežini Pevski odsek prosi pevce in pevke, da se redno udeležujejo val, ki se vrše vsako sredo in vsak petek.

Iz Pliskovice. Jutri, 4. maja priredi podružnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“ veselico s petjem, igro in potico. Peti bodo le domači ptiči — Vrabci, Zerjali in Kosiči. Slavca se razlegal glas — bo daleč tja čez kršni kras. Tudi Petelin, zastopnik kokoši — prikoraka v praznični noši. Kosič pa s svojim dolgim repom — iztkal bo za slednjim žepom. Zerjali bodo sami to znali — za Družbo našo cvenka kaj nabrali!

Kdor hoče slišati teh ptičev glas — naj pride v Pliskovico — v ptičjo vas!

Vodstvo velike mednarodne dirke okrog „Goriškega Krasa“ naznanja, da bo vozil tramvaj jutri, v nedeljo, dne 4. majnika t. l. iz Gorice („Rdeča hiša“) do Tivolij Občastvo je vabljeno, da se veselice v velikem številu udeleži. Načelstvo.

Gospodarstvo.

„Adria“ delniška pivovarna v Trstu. Dne 27. aprila t. l. se je vršil v Trstu ustanovni občni zbor te delniške družbe. Polnovplačana delniška glavica družbe znaša K 1.000.000 in je razdeljena v 2500 temeljnih delnic po K 200 nom. In 2500 prioritelnih delnic a K 200 nom. Občnega zbora se je udeležilo 32 delničarjev, ki so zastopali 4656 delnic s 430 glasovi. V upravni svet so bili izvoljeni sledeči gg.: Fran plem. Garzaroli, Ivan Gorup, Peter Liebmann, Jurij Liebmann, Pavel Liebmann, Oto Polack, Fran Skorkovský in Ante Topič. V nadzorstveni svet pa gg.: Milan Bogady, Fran Brangjolica, Fran Korencan in Spiro Kvekvic. Na občnem zboru se je obenem sklenilo, izplačati subskribentom delnic za leto 1911/12 5% ne obrestil.

Druge slovenske dežele.

„Slovensko izobraževalno in podporno društvo na Reki priredi dne 4. majnika t. l. na Zametu v prostorih in na vrtu gospoda Funderle pomladansko veselico. Za veselo razpoloženje bo skrbela vojaška godba Jelačićevega pešpolka. Iz prijaznosti pa sodelujejo tudi bratska hrvatska in srbska društva z izbranimi pevskimi in tamburaškimi točkami. Prijavili so se tudi drugi, da bo vsakemu v polni meri ustrezno. Se razume, da plesa ne bo manjkalo. Vstopnina za osebo 1 krono, za obitelj 2 kroni. Začetek ob 3 popoldne.

Nov advokat v Postojni. Doznali smo iz zanesljivega vira, da se v kratkem naseli v Postojni g. dr. Tone Gosak, odvetniški kandidat v Ljubljani, kakor odvetnik.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 v. besedo. Manjše tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 v. Plača se takoj kasarskemu oddelku.

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Repentaborska mladina priredi dne 4. maja t. l. ples pri g. Štefanu Ozbiču. Svirala bo Lonjerska narodna godba. 849

Anton Rebula Velikidol 69 priporoča svojo obrt, prodajo in izdelovanje maj. nogavic in drugih pletenin. 937

V ulici Molin grande 36 se prodaja velika množina pristnega refoška iz kleti Vincenca Sestana v Vrsarju (Istra) po ceni 88 vinarjev liter v točilnici ali na dom. Prekupcem popust. — Vodja Fernetič. 789

Soba z dvema posteljama se odda, ulica Belvedere 25, I. vrata 10. 916

Javna tombola v Sežani. Vzajemno podporno društvo za zavarovanje goveje živine v Sežani priredi dne 3. majnika t. l. na sejemski dan ob 2 popoldne na občinskem trgu v Sežani javno tombolo. 944

Stanovanje s 3 sobami in kuhinjo z vodo se odda 24. maja v hiši št. 8 via Amerigo Vespucci (Sv. Jakob). 965

Podružnica družbe sv. C. in M. za Pliskovico in Gabrovico priredi to nedeljo veselico s petjem in dvema igrama. 961

Dekret za gostilno se odda v najem. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 963

Šivilja išče pridno pomočnico, ulica Boeccaccio 14, III. levo. 964

Gramofonisti! Dospelo so nove ploče, slovenske narodne pesmi in bolgarska koračnica „Šumi Marica“. Trgovina z gramofoni, Zanetti, ul. Carana 6. 962

Priporočljive turdke.

Riccardo Baldassi, Rojan, ulica Rojan št. 7, (poleg „Konsumnega društva“) priporoča svojo mesnico.

Josip Štolfa mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 10. — Izvršuje vsakovrstna mizararska dela. 798

Urarna in zlatarna v Trstu, ul. Settefontane št. 10. Po najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. Popravljajo se budilnici z garancijo po K 1.—. Caio Squadrani. 909

Anton Novak, brivec v Trstu, via Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za množične obiske. — SVOJI K SVOJIM! 2661

BRIVEC

Andrej Rojic

TRST - ULICA ACQUEDOTTO št. 20. Higijena in dobra postrežba. Se priporoča za obisk.

OB PRILIKI BIRME!

TVRDKA

Vittorio Piscur, Trst

opozarja vse svoje cenjene odjemalce, da je sprejela veliko pošiljatev narejenih oblek za moške in dečke v najnovejših barvah in da jih bo prodajala ob tej priliki po tako nizkih cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu. — Oglejte si veliko skladišče, ne da bi morali kaj kupiti. NB. Priporoča se, da trgovine ne zamenjate z drugimi, kar bi bilo v vašo škodo.

Ulica Arcata št. 1.

Poleg gostilne „All' Acquedotto“

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cev in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Čene zmerno, telo tožno.

Ljudska posojilnica

registrovna zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva ulica št. 6

proda

iz svojega približno

400 oralov velikega gozda

obč. Jurkavas vlož. št. 1082 pri Straži na Dolenjskem večjo množino bukovega, hrastovega in smrekovega lesa in sicer od 20 cm prereza naprej, merjeno v prsni višini.

Pismene ponudbe sprejema imenovana zadruga do 28. majnika 1913 ter daje na željo tudi vsa natančnejša pojasnila. Za izsekanje se dovoli triletni termin.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Krojačnica Vek. Terzo

Trst, ulica Fonderia št. 4, I. n.

Priporoča se c. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. Bogata izbira najnovejših angleških vzorcev.

SVOJI K SVOJIM!

GOSTILNA

„All' Acquedotto“

v Trstu, ulica Acquedotto št. 95,

toči sama pristna domača, vipavska in istrska vina, kakor tudi izborni kraški teran in vedno sveže Dreherjevo pivo po najzmernejših cenah. — Na razpolago so vedno sveža mrzla in gorka jedila. Uvaževaje geslo „svoji k svojim“, se priporoča sl. občinstvu za obilen obisk vdani Josip Jurkič, lastnik.

VELIKA ZALOGA

šivalnih strojev

vseh sistemov, za družine, krojače, čevljarje itd. od K 65— dalje. Petletna garancija. Dovoljuje se plačila na obroke. Poseben oddelek za popravila strojev vseh sistemov, z enoletno garancijo, po nizkih cenah.

G. MÜRER, Trst, ul. Chiozza 18.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opdino št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na tgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghero); F. BRNETIČ v Škedenju. Zaloga pristnih voščenih sveč lastnega izdelka. Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejede z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih. Krasnica izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan, obleke, obuvalec itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic večenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloga podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ

Salon za gospe

Pranje glave, česanje, barvanje las, izdelovanje in veliko skladišče lasuljarskih del, kakor pletenice, kroketi itd. Priporoča se p. n. gospem

A. ŠEBEK,

lasuljar, Trst, ulica G. Carducci št. 9.

Pekarna in slaščičarna Onorato Furlani

Trst, ulica della Guardia 24.

Kruh večkrat na dan svež, različne moke, vse vrste biskotov ter prodaja raznih vin in likerjev v steklenicah.

Matija Bulić

priporoča cenj. občinstvu

svojo gostilno „Ai buoni amici“ v Trstu, ulica Belvedere št. 39, točilnico vina in piva z raznimi mrzlimi jedili

v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 1. gostilno „Al buon Almissan“ v Rojanu, ul. Montorsino 3, točilnico vina v Barkovljah (Bovedo), ul. Perarolo št. 342 (hiša Ščuka).

Toči se prvovrstno dalmatinsko črno, belo in opolo vino iz Omiša ter pivo.

Lovre Bulić

priporoča svojo

gostilno „Brioni“,

(„Trattoria Brioni“) z vrtom, pripravnim za sestanke in zabavne prireditve.

Trst, via dell' Istria št. 16 (v bližini cerkve sv. Jakoba).

Točijo se prvovrstna dalmatinska vina iz Omiša, črno, belo in opolo. Pivo „Adrija“, pelinkovac in marsala ter domača kuhinja in mrzla jedila. Gostilna: via del Rivo št. 9 s prodajo gorinavedenih pijač in mrzlih jedil.